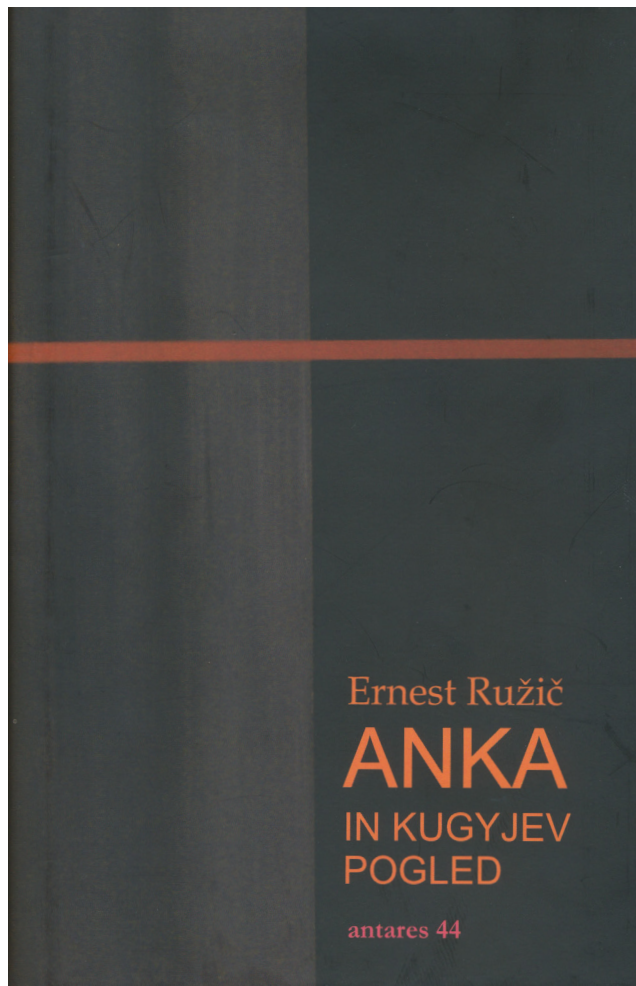

Julijana Vöröš

***Ernest Ružič:
Anka in Kugyjev pogled***

**Bo umetna inteligenca
res tako fantastična?**

Dve zgodbi in dva pripovedovalca. Roman, razdeljen v dva dela. V prvem delu liha poglavja sestavljajo eno zgodbo, sode pa drugo in obe je mogoče brati vsako zase. Drugi del nato sestavljata le dve poglavji, vsako od njiju zaključí eno izmed zgodb prvega dela. Tudi znotraj poglavij se pojavljajo podnaslovi, ki zgodbo še dodatno drobijo na manjše enote. Takšna je zunanja struktura vsebinsko na videz precej zapletenega romana, postavljenega v sedanjost, v katerem so glavne osebe štiri. V prvi, tretjeosebni zgodbi, dva moška, v drugi, prvoosebni, moški in ženska. Policijski inšpektor iz prve ter prvoosebni pripovedovalec iz druge zgodbe sta Prekmurca z Goričkega, ki pa ju življenjska pot oba zanese izven rodne pokrajine. Policijski inšpektor se po uspešno opravljenem magistrirju znajde na delovnem mestu na Gorenjskem, kjer po lastnem prepričanju čaka na službeno napredovanje, v resnici pa se izkaže, da je tik pred upokojitvijo. V razgretem julijskem dnevu doživi privid. Sodelavca k njemu privedeta sumljivega človeka, Madžara, ki odlično govori slovensko in trdi, da je diplomiral v Ljubljani. Izobraženec torej, ki pa ne ve, kaj so to osebni dokumenti. Neznančeva pripoved o videnjih prihodnosti na inšpektorja deluje kot blodnja in se pomeša z njegovim otroštvom. Madžar s svojo "hojo po vodi" spominja na svetopisemsko priliko, pa tudi njegove vizije človeštva prihodnosti so prav apokaliptične. Nič čudnega, da se inšpektor raje zasanja v mlačev in svoje mladostne ljubezenske avanture. V drugi zgodbi sta glavni osebi intelektualca, družabno precej nerodna, a kljub vsemu zvesta drug drugemu (kdor vsaj malo pozna avtorja romana, bo v profesorju in novinarju prepoznal nekaj njegovih potez). Poklicna in ljubezenska pot ju vodi po Madžarski, Avstriji in Sloveniji, pri čemer

izstopajo opisi madžarske in avstrijske prestolnice ter še nekaterih madžarskih mest. Tako kot v prvi zgodbi ena drugo zadenejo sedanost, preteklost in futuristična prihodnost, tako v drugi trčita slovenska in madžarska kultura. Obe zgodbi lahko, zaradi odprtega konca, nadaljuje kar bralec sam. Če bo le dovolj dovteten za teme, ki mu jih ponuja branje.

Izbrani odlomek:

Že sprejeti program tudi predvideva, da planeta Zemlja ne bo vodil človek ali skupina ljudi, ampak posebni robotizirani računalniki ali roboti v človeški podobi, za kar smo se zgledovali po nekaterih fantastičnih filmih. Vendar pri nas ne bo šlo za fantastiko, niti za prevlado tehnike nad človekom, ampak za zraščeno računalniško in človekove misli, za prepletenost možganov, ko bo imel računalnik del človeških možganov, človek pa del računalnikovih. Samo tako bomo lahko obvladovali planet in zagotovili vsem živim bitjem na njem dostojno, ustvarjalno življenje. Na ta način bomo preprečili manipulacije enih nad drugimi ...

Anotacija literarnega dela z izbranim odlomkom je objavljena tudi na spletnem portalu s priporočilno kakovostno literaturo Dobreknjige.si, projektu slovenskih splošnih knjižnic, ki je namenjen promociji dobrega branja in pri soustvarjanju katerega s svojimi vsebinami sodeluje tudi Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota.

Klaudija Sedar

Knjižna zbirka Med Rabo in Muro

Knjižno zbirko **Med Rabo in Muro**, ki je v letu 2018 obeležila prav poseben jubilej, 20. letnico izhajanja, je na pobudo pisatelja in novinarja Ernesta Ružiča leta 1998 v svoj knjižni program uvedla založba Franc-Franc v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem. Po prenehanju založniške dejavnosti založbe Franc-Franc v letu 2016 je izdajanje te knjižne zbirke prevzelo Društvo za humanistična vprašanja ARGO. Knjige iz knjižne zbirke **Med Rabo in Muro** prejmejo porabski Slovenci kot knjižni dar ob novem letu skupaj s časopisom Porabje, prav tako

porabske vzgojno-izobraževalne in kulturne ustanove. Zbirka z zagotavljanjem dostopnosti literarnih del v razumljivem jeziku in promocijo literature slovenske knjižne produkcije, kulture, jezika in ustvarjalnosti med Muro in Rabo, še posebej prispeva k dvigu bralne kulture med Porabskimi Slovenci, za ohranjanje njihove narodne in jezikovno-kulturne zavesti, kot tudi za ohranjanje stikov in medkulturnega dialoga.

Ta jubilej knjižne zbirke, 20. letnico izhajanja, sta v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota na literarnem večeru predstavila Simona Cizar kot zastopnica Društva za humanistična vprašanja ARGO, in urednik zbirke prof. Franci Just, ki sta ob prehojeni poti zbirke posebno pozornost namenila 20. knjigi *Luna na mesecu/Luna na mejseci*, ki jo je v zbirko prispeval pokojni pesnik in pisatelj Milan Vincetič (1957–2017) in je tudi njegova zadnja knjiga. Ob tem so tudi nekateri avtorji, ki so v zbirko prispevali svoja dela, le-te predstavili, knjižnica pa je ob tem pripravila še manjšo razstavo o knjižni zbirki Med Muro in Rabo, na kateri je bilo vseh 20 knjižnih izdaj tudi razstavljenih.

Knjižna zbirka **Med Rabo in Muro** v 20-ih letih izhajanja ni postala le pomemben del porabske in s tem vseslovenske kulture kot literarne produkcije, ampak tudi svojevrsten duhovni most, ki povezuje Slovence na Madžarskem z matičnim jezikovno-kulturnim prostorom, in tudi pomemben dejavnik razvijanja bralne kulture v Porabju.

Zbirka je podrobneje predstavljena tudi na regijskem spletnem portalu *Kamra*, ki združuje digitalizirane vsebine s področja domoznanstva v knjižnicah in drugih lokalnih kulturnih ustanovah.

Literatura:

Just, F. Uvodna beseda. V: Vincetič, M. *Luna mesecu = Luna na mejseci*. Murska Sobota: Argo; Monošter: Zveza Slovencev na Madžarskem, 2017, str. 5-8.

Ružič, E. Dvajsetletnica porabskega knjižnega daru (Knjižna zbirka Med Rabo in Muro). *Porabski koledar*, 2018, str. 69-72.